

**15. Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi korraldatav
õpilaste ajalooalaste uurimistöde võistlus
Eesti Vabariigi Presidendi auhindadele
2013/2014 õppeaastal**

PÄRAND ON PÄRANDUS

2013. aasta on Eestis pühendatud kultuuripärandile. Kultuuripärandi aasta eesmärgiks on väärtustada meie eelkäijate poolt loodut ning mõista, see kõik moodustab suure osa sellest, kes täna oleme. Kultuuripärand peegeldub nii hanimedes, maastikul, vanades mõisahoonetes, regilauludes, niisamuti ka vanaema hallides silmades.

Käesoleva õppeaasta ajalooalaste õpilasuuringute võistlusteema seabki tööde kirjutamisel esiplaanile päranduse, mille oleme juba oma käsutusse saanud. Päranduse väärtuse hindamiseks tuleb see aga esmalt ära tunda, milleks pakub eespool nimetatud teema laialdasi võimalusi.

Alljärgnevalt väike valik näidisteemasid:

- Kultuuripärand kui kohaliku identiteedi kujundaja
- Vaimne pärand kui kogukonna kultuuriidentiteedi, eelmiste põlvkondade ja kaasaegsetega ühtsustunde looja
- Maastik kultuurimälu kandjana
- Raudtee mõju Eesti elu ja kultuuri arengule
- Mõisapärand. Side Euroopa pärandi ja kultuuriga
- Pärandkultuur ja tema rolli muutumine ajas
- Eestlaste toidukultuuri ajaloolisest kujunemisest kuni tänapäevani
- Militaarne ehitus- ja maastikupärand kui 21. sajandi üks kõige kiiremini kaduvaid pärandiliike Eestis
- Kohanimede arengulugu
- Arheoloogiapärand kui kollektiivse mälu allikas
- Muinsuskaitse roll tänapäeva Eestis
- Pärandilinn Viljandi

Suurepärase ülevaate kultuuripärandist ja selle erinevatest tahkudest leiame lahtikirjutatult (ka venekeelsena) alljärgneval aadressil: <http://www.parandiaasta.ee/kultuuriparand>

Eesmärgid

- Rahvuslike väärtuste mõtestamine, põlvkondadevahelise sideme ja järjepidevuse hoidmine.
- Õpilaste ajaloohuvi süvendamine ja silmaringi avardamine.
- Õpilaste iseseisva uurimistöö oskuste arendamine.

Ajakava

- **August 2013** - võistluse teema väljakuulutamise, info ajakirjanduses ja infovoldikute levitamise seltsi maakondlikes organisatsioonides, koolides, ainepäevadel.
- **September 2013 – 1. aprill 2014** – uurimistööde kirjutamine.
- **Oktoober 2013** – koolituspäev osalejatele ja juhendajatele
- **1. aprill 2014–1. mai 2014** – võistlustööde hindamine.
- **2. mai 2014** – kokkuvõtete tegemine ja lõppkonverents Tartus.

Osavõtutingimused

Võistlus toimub kahes vanuseastmes ja erinevatel teemadel:

- **põhikool** (7.–9. klass),
- **gümnaasium** (10.–12. klass) ja kutsekoolid.

Individaal- ja gruppitööde hindamisalused on ühtsed.

Võistlustöö tuleb saata hindamiskomisjonile **pealkirjastatult** ja **märksõnaga** varustatult. Tiitellehel on töö pealkiri, märge **PK** või **G** ning **märksõna**. Töö juures on **suletud ümbrik**, millel **märge PK või G** ja **märksõna**. Ümbrikusse lisatakse leht nõutud andmetega. Ümbrikud autorite ja juhendajate andmetega avab žürii pärast tööde hindamist.

Tööd esitada **trükituna A4 paberil** ja **CD plaadil**. Uurimistööde miinimummaht on põhikoolis 15 lk teksti + lisad ning gümnaasiumis 20 lk + lisad. Mõlema vanusegrupi uurimistöö teksti maksimumpikkus on 50 lk, tähesuurus 12. Lisad on skeemid, tabelid, fotokoopiad, küsitluslehed, video- või helikasset, CD või muu infokandja. Viited teha joone all. Töö peab sisaldama kasutatud allikate ja kirjanduse loetelu.

Tööde postitamise viimane kuupäev on 1. aprill 2014.

Töid hindab žürii, mille koosseisu kuuluvad erinevate dusasutuste ja organisatsioonide esindajad. Žürii esitab parimad tööd autasustamiseks ja soovib need avaldada. Autasustamisest teatatakse eelnevalt. Žürii oma otsuseid ei kommenteeri.

Hindamisel arvestatakse

- leidlikkust ja originaalsust teema valikul ja avamisel;
- allikmaterjali originaalsust (avaldamata materjal);
- allikate mitmekesisust ja usaldusväarsust;
- materjali sidumise, üldistuste tegemise ning võrdlemise kustum;
- illustreeriva materjali põhjendatust;
- kasutatud allikate täpset loetelu;
- töö ülesehitust ja vormistust.

Uurimistöö peab olema ajaloolane. Referaate ega kroonikaid ei arvestata uurimistöödena.

Autasustamine

Žürii määrab mõlemas vanuseastmes 3 peapreemiat:

I auhind 200 eurot

II auhind 175 eurot

III auhind 150 eurot

Parimate tööde juhendajatele on preemia 100 eurot. Žürii jätab endale õiguse auhinnafond vajadusel ümber jagada, lisaks võib žürii määrata **eriauhindu**.

Kõik osavõtjad saavad tänukirja. Parimad uurimistööde autorid saavad võimaluse osaleda rahvusvahelistes noortelaagrites.

Võistlus on võrdsustatud olümpiaadidega. Käesoleval võistlusel I-III koha saavutanud abiturientidel on võimalus konkursiväliselt astuda Tartu Ülikooli vabalt valitud erialale.

Võistlust toetavad:

- SA Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu
- Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium

Uurimistööde võistluse korraldustoimkond

Erki Holmberg (Eesti Vabariigi Presidendi Kantselei)

Irene Käosaar (Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeerium)

Liis Reier (Tallinna Prantsuse Lütseum)

Heivi Truu (Otepää Gümnaasium)

Karolina Antons (Mart Reiniku Kool, koordinaator) *karolina.antons@gmail.com*

Evelin Tiiter (Kadrina Keskkool, koordinaator) *evelintiiter@gmail.com*

Võistlustöö saatmine

Võistlustöö juurde lisatakse ümbrik, mille peale kirjutatakse märksõna ja vanuseaste (PK või G). Ümbrikusse lisatakse leht järgmiste andmetega (palume täita

TRÜKITÄHTEDEGA):

Märksõna

Töö pealkiri

Autori ees- ja perekonnanimi

Kool

Klass

Kodune aadress ja postiindeks

Telefon

E-post

Kooli aadress ja postiindeks

Telefon

Juhendaja ees- ja perekonnanimi

Amet ja töökoht

Telefon

E-post

NB! Võistlustöö tuleb saata LIHTSAADETISENA aadressile:

**KAROLINA ANTONS
TAMMEKURU 7
TARTU 50403**

Õpilaste ajalooalaste uurimistööde võistluste varasemad teemad:

- 1999/2000 Eesti pere ja kodu XX sajandil
- 2000/2001 Eesti kool
- 2001/2002 Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik
- 2002/2003 Laps
- 2003/2004 Muutuv Eesti XX sajandil
- 2004/2005 Igapäevaelu Eestis XX sajandil
- 2005/2006 Taasiseseisvunud Eesti
- 2006/2007 Inimene ajaloos XX sajandil
- 2007/2008 Eesti Euroopas
- 2008/2009 Minu Eesti
- 2009/2010 Meie ühine kodu – Eesti
- 2010/2011 20 aastat Eesti ajaloos 1991-2011
- 2011/2012 Minu pere. Minu kodukoht ja rahvas
- 2012/2013 Eesti tee demokraatiale